

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תלה"מ 4989-03-20

סוג זיהוי צד א'

1 מספר בקשה : 22 בפני כב' השופטת בכירה רות אטדגי-פריאנטה

המבקש: פלוני
ע"י ב"כ עוה"ד רונית א. זיסמן

נגד

המשיבה: אלמונית
ע"י ב"כ עוה"ד ענאן עליאן

2

החלטה

3

4

5 בפניי בקשה נוספת למחיקת התובענה על הסף ועל העברת הדיון לבית הדין השרעי שלו
6 הסמכות הייחודית לדון בה.

7

8 רקע:

9 1. הצדדים נישאו בבית הדין השרעי ביום XXX ומנישואיהם נולדו XXX ילדים.

10

11 2. הבקשה הוגשה במסגרת תובענה רכושית שהוגשה על ידי המשיבה לאיזון משאבים
12 בכלל נכסיהם וליתן פסק דין הצהרתי הקובע כי הינה בעלת מחצית כלל הנכסים וכלל
13 הזכויות הרשומות על שם המבקש.

14

15 3. ביום 27.05.20 הוגשה הבקשה הראשונה למחיקה על הסף, בין היתר בנימוק של העדר
16 סמכות עניינית.

17 בהחלטתי מיום 28.06.20 הוריתי על דחיית הטענה מן הנימוקים שפורטו בה.

18

19 4. בבקשה הנוכחית נטען כי "נפלה שגגה מהותית" בהחלטתי דנן והוספו לטענתו טיעונים
20 משפטיים חדשים שיש בהם כדי לשנות את החלטתי.

21

22 אומר כבר עתה כי מן הראוי היה לדחות את הבקשה על הסף. דומה כי המבקש מבקש
23 להשיג על החלטתי ובוודאי שאין זו הדרך להשיג עליה. אף אם סבור היה כי בבקשתו
24 הקודמת לא העלה הוא את מלוא טיעוניו, ברי שאין בכך כדי להתיר הגשת בקשה נוספת
25 משעה שהיה עליו לכלול את כלל טיעוניו בבקשתו המקורית.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תלה"מ 4989-03-20

סוג זיהוי צד א'

למען הזהירות, הואיל ובקשה זו הוגשה לאחר שהוגש כתב תביעה מתוקן, ולמעלה מן הצורך, אדרש לבקשה לגופה.

טענות המבקש בתמצית:

5. לטענת המבקש, לנוכח הוראות סעיף 13(א) לחוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג – 1973 (להן: "חוק יחסי ממון") הקובעת כי "חוק זה אינו בא לשנות מסמכות שיפוטית של בתי הדין הדתיים", הרי שאין מקום להחיל את סעיף 3 (ב1) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה – 1995 הקובע סמכות מקבילה לשתי הערכאות, בהינתן כי החוק הספציפי ("חוק יחסי ממון") גובר על החוק הכללי.

6. עוד לטענתו, אין לנישואין על פי השריעה תוצאות רכושיות ועל כן אין תחולה אוטומטית לחוק יחסי ממון.

7. לסברתו, פרשנות המחילה את הדין החילוני על יחסייהם, גורעת מסמכותו של בית הדין השרעי ופוגעת באיסור שמטילה הדת המוסלמית על אישה לקבל תמורה עבור שירותיה בניהול משק הבית. לדבריו, הנישואין במשפט המוסלמי משתכללים מכוח חוזה בו שורר משטר של הפרדה רכושית מלאה.

8. לשיטתו, הדין החל הוא הדין המוסלמי ולפי הכלל המשפטי "הדין הולך אחר הדיין", הרי שיש להורות על העברת התובענה לבית הדין השרעי.

9. בתגובה על התשובה, עותר המבקש בטענה חלופית לפיה יש להחיל את הדין השרעי ולהכריע בתובענה זו על פיו, ככל שתדחה עתירתו העיקרית.

טענות המשיב בתמצית

10. המשיב מתנגד לבקשה ולסברתו אין לבית הדין השרעי סמכות לדון בתובענה היות ועילות התביעה מבוססות על עילות אזרחיות ולא על סטטוס הנישואין – בהתאם להוראות סעיף 13(ב) לחוק יחסי ממון.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תלה"מ 4989-03-20

סוג זיהוי צד א'

1. לטענתו, היות והצדדים נשואים על פי דין, הרי שיש להחיל על יחסיהם את הסדר איזון המשאבים על פי חוק יחסי ממון.

דיון והכרעה

12. כפי שקבעתי בהחלטתי הקודמת, סמכותם העניינית של בתי הדין השרעיים קבועה בסעיף 52 לדבר המלך במועצה הקובע לאמור:

"לבתי דין המוסלמים הדתיים יהא שיפוט ייחודי בענין המעמד האישי של המוסלמים שהם נתינים ישראלים, או נכרים שהנם כפופים בענינים כאלה, לפי חוק נתינותם, לשיפוטם של בתי הדין המוסלמים הדתיים מיום 25 באוקטובר 1933, הג'רייה, כפי שתוקן ע"י כל פקודה או תקנות. כמו כן יהא להם, בכפיפות להוראות כל פקודה או הצו מיום 20 בדצמבר, 1921, המכונן מועצה עליונה לענינים המוסלמים הדתיים או כל צווים המתקנים אותו, שיפוט ייחודי בענינים של יצירת ווקף או ההנהלה הפנימית של ווקף שנוצר לטובתם של מוסלמים בפני בית דין מוסלמי דתי".

13. בפסיקה נקבע כי בכל הקשור לבית הדין השרעי, פירושו של המונח "ענין המעמד האישי", ייסמך על חוק הפרוצדורה בלבד (ר' בג"צ 7212/09 פלוני נ' פלונית – ניתן ביום 03.07.13 – להלן: "בג"צ פלוני"); ע"א 65/89 כליל אברהים מוסטפא נ' מטוע, פד"י מד(4) 197.

14. סעיף 7 (7) לחוק הפרוצדורה קובע כי לבית הדין השרעי סמכות לדון ב: " תביעות בקשר עם נישואין וגירושין, מוהר, דמי מזונות, יחסי ילדים וגידולם, רישום עזבונו וחלוקתם בין הרוכשים וקביעת חלקיהם על פי חוק".

15. נקבע כי אם מקור התביעה בסטטוס הנישואין או הגירושין עצמם, אזי זו נתונה לסמכותו של בית הדין השרעי. לעומת זאת, אם התביעה מתבססת על עילות אזרחיות רגילות, אשר רק נוצרו במהלך הנישואין, אזי התביעה איננה "בקשר עם נישואין או גירושין" (ר' בג"צ פלוני לעיל; ע"א 77/77 ראבי נ' ראבי פד"י לג(1) 729).

16. בענייננו, תביעת המשיבה איננה מבוססת על עילות הנובעות ממעמד הנישואין ועל כן אינה בסמכותו הייחודית של בית הדין השרעי.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תלה"מ 4989-03-20

סוג זיהוי צד א'

17. סעיף 13(א) לחוק יחסי ממון קובע כי החוק איננו בא לשנות את כללי סמכות השיפוט, וכפי שהובהר בבג"צ פלוני לעיל:
- "החוק לא בא לשנות מן הסמכות, כלומר, לא להוסיף ולא לגרוע ממנה, וזאת במובחן ממקרים בהם המחוקק מבהיר כי חוק פלוני איננו בא לגרוע מסמכויות בית הדין הדתי בלבד. אם בכך לא די, הרי שבדבר ההסבר לחוק (ה"ח תשכ"ט מס' 849 עמ' 333, 337) הודגש כי: "החוק המוצע שומר על הדין הקיים בענין שיפוטם של בתי דין דתיים (סעיף קטן (א)), אך הוא מטיל עליהם חובה להפעיל את החוק החילוני הזה, זולת אם הסכימו לפניו הצדדים להתדיין לפי הדין הדתי (סעיף קטן (ב))."
18. משעה שלבית הדין השרעי לא קמה מלכתחילה הסמכות לדון בתובענה שמקורה איננה בסטטוס הנישואין/הגירושין, לפיכך מתייתר הדיון בשאלת ייחודו של החוק הספציפי לעומת החוק הכללי.
19. יתר על כן, בבג"צ פלוני נקבע כי אף אם הצדדים הסכימו כי בית הדין השרעי יכריע בסכסוך הרכושי ביניהם, הרי שאין לבית הדין השרעי מלכתחילה כל סמכות לדון אף לא מכח ההסכמה וזאת במובחן מהוראת סעיף 9 לחוק שיפוט בתי הדין הרבניים, שמקבילה לה איננה קיימת בבית הדין השרעי.
- באותו מקרה, דובר על בני זוג מוסלמים שהיו נשואים על פי הדין השרעי והתגרשו בבית הדין השרעי על פי הסכם גירושין שהסדיר בין היתר את חלוקת הרכוש בין הצדדים. טרם הנישואין, חתמו הצדדים על הסכם לפיו הם מסכימים כי במקרה של סכסוך, יחול על הצדדים הדין השרעי בלבד.
- הבעל עתר לאחר הגירושין לבית הדין השרעי למתן פסק דין הצהרתי בגדרו ביקש להצהיר כי לאישה אין כל זכויות רכושיות מעבר לאלו שנקבעו על ידי בית הדין. במקביל, ניהלו הצדדים הליכים רכושיים בבית המשפט לענייני משפחה.
- נקבע כי הסמכויות לדון בתובענות הרכושיות אותן הגישה האישה נשואה לבית המשפט לענייני משפחה בלבד וכי לבית הדין השרעי אין סמכות לדון בטענות הרכושיות לא מכח סעיף 52 לדבר המלך במועצה ולחוק הפרוצדורה ולא מכח סעיף 13 לחוק יחסי ממון.
20. מכלל הנימוקים הללו, לא מצאתי איפוא לקבל גם את טענתו החילופית של המבקש בדבר החלת הדין השרעי על היחסים בין הצדדים בתביעה דנן.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תלה"מ 4989-03-20

סוג זיהוי צד א'

לענין זה ר' גם הלכת בבלי (בג"צ 1000/92 בבלי נ' בית הדין הרבני הגדול) אשר קבע כי
אין להחיל את הדין האישי על חלוקת הרכוש בין בני זוג, ור' גם ע"א 77/77 ראבי לעיל
– בו הוחלה חזקת השיתוף על בני זוג מוסלמים.

21. אשר על כן ולנוכח כל האמור לעל, מורה על דחיית הבקשה.
המבקש יישא בהוצאות לטובת המשיבה בסך של 2,000 ₪.

תובענה זו יחד עם תלה"מ 31560-10-20 ותלה"מ 12828-08-20 נקבעות לדיון יום
08.06.21 שעה 10:00.

המזכירות תקשור החלטתי זו לתיקים הקשורים.

ניתנה היום, י"ט שבט תשפ"א, 01 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.

רונה אטדגי-פריאנטה, שופטת בכירה